

fortolker Skiftebrevet af 1825 i den ærſte Sag paa den Maade, ſom ſket er ved Høiefteret, ſaa tror jeg, at man maa komme til det Reſultat, at Skiftet i 1825 ikke har fundet Sted paa lovlig Maade. Saa vidt jeg kjender til Sagen, er det jo i Grunden fra alle Sider erkjendt, at dette Skiftebrev tildeels indeholder eller i det Mindſte paaberaaber ſig ſakliſke Urigtigheeder, og det gjælder navnlig om den Paſſus, ſom forekommer i Skiftebrevet, og ſom lyder ſaaledes: „Da det halve Boel hidrører fra Enken, ſiden hun har tilbyttet ſig det for et i Oldau beliggende, efter hendes Hæder arvet halvt Boel, ſaa overdrages ſamme. . .“ Denne Bemærkning, at det er Enken, ſom har tilbyttet ſig det halve Boel i Dunkjær for det i Oldau, tror jeg af Alle er erkjendt for ikke rigtig, idet hverken det ene eller det andet af diſſe Boel efter de tilſtedekomne Dplyſninger hidrører fra Enken, men fra Manden, alſaa fra Fællesſtabet mellem Manden og hende. Men efter de ſleſvigſke Regler i ſaa Henſeende — hvormed jeg jo er fortrolig fra Fortiden — tilkommer der Bondearvingen en ganſke ſæregen Fortrinsret til diſſe Bondeſteder. Henſigten var den, at et Bondeſted aldrig maatte adſkilles, men at det ſkulde beſettes med en enkelt Mand og det paa ſaadanne Vilkaar, at han var i Stand til, ſom det hedder, at blive ved Stedet og at beſtaa paa Stedet. For at dette kunde opnaas, havde man den Forſkrift, at Stedet i Arv udlægges ham, og at hans Arv nominelt ikke opføres til Mere end lige med Medarvingens Arvepart, men at Bondeſtedet tageres efter den ſaakaldte Broder- og Søſtertart, det vil ſige, til en Verdi, ſom var meget lavere end den, ſom Bondeeiendommen i Virkeligheden havde. Paa denne Maade er ogſaa det Boel i Dunkjær, ſom der er Tale om i Skiftebrevet, taget efter denne ſaakaldte Broder- og Søſtertart med ca. 16 Rd. pr. Tønde Land, hvilket — ſom Enhver vil ſe — er en Tart, ſom ikke ſvarer til den virkelige Verdi. Det er heller ikke beſtridt fra nogen Side, at Ole Madsen Jenſen, ſom den Gang var et Børn paa 7½ Aar, var den Bondearving, ſom Stedet ſkulde udlægges til, og hvem alſaa denne Fortrinsret til Stedet tilkom. Saaledes ſom Høiefteret imidlertid har fortolket Skiftebrevet af 1825, har Skiftet forbigaact den virkelige Bondearving og i Stedet derfor indfat hans Moder til Bondearving. Dette er en Fremgangsmaade, ſom Skifteforvalteren under ingen Omſtændigheder kunde være berettiget til. Det kan ganſke viſt tænkes, at der kan foreligge ganſke ſærlige Omſtændigheder, ſom gjøre, at Bondearvingen ikke kan tage Stedet, nemlig naar det er ſaa haardt belæſtet med Gjæld, at han ikke kan blive derved; men ſaa er det nødvendigt efter ſleſvigſk Ret at erhverve høiere Approbation paa de Foranſtaltninger, ſom Skifteforvalteren da kunde bringe i Forſlag, ſom de nødvendigſte og henſigtsmæssigſte. Men efter Alt, hvad der foreligger her, har Stedet ikke været be-

læſtet med nogen videre Gjæld, og i alt Fald langt fra med en ſaadan Gjæld, at Bondearvingen ikke ſkulde kunne tage det, eller at en ſaakaldt Sættebeſtyrelſe ikke ſkulde kunne indſættes. Derom er der ikke ſagt et eneſte Ord i Skiftebrevet; tværtimod ſes det, at Winther, Arvingens Stedfader, og hans Kone, Arvingens virkelige Moder, i mange Aar virkelig have betragtet ſig ſom de ſaakaldte Sættefolk, idet man i alt Fald har ment, at der kun var Spørgsmaal om, hvorvidt Konen havde det for Lyſtid, eller om Bondearvingen maatte var berettiget til at tage det, ſaaſnart han var 25 Aar gammel, uanſet, at en ſaadan Forſkrift ikke udtrykkelig ſtod for hans Moders Bedkommende, medens det ſtod for hans Stedfaders Bedkommende, Noget, ſom jeg opfatter ſaaledes, at det var nødvendigt at ſætte det for Stedfaderens Bedkommende, da han ikke kunde blive ſiddende i Sættebeſtyrelſen indtil Bondearvingens 25de Aar, ſaaſremt Bondearvingen døde forinden, men kun iſølge Lovgivningingen havde Ret til at ſidde til Bondearvingens 25de Aar, ſaaſremt ikke noget Andet var beſtemt. Men, ſiger jeg, naar man ved Høiefteret gaar ud fra, at man har frataget Bondearvingen hans Arveret og givet den til hans Moder, ſaa er dette en Fremgangsmaade, ſom jeg ikke kan ſige Andet om, end at den maa betegnes ſom i enhver Henſeende lovſtridig efter de der gjældende Regler, og jeg tror ikke, at det er uden Betydning, at dette Forhold underſøges ſaavel med Henſyn til, hvad jeg vil kalde Sagens almindelige Side, nemlig under Henſyn til, at lignende Forhold ogſaa kunne forekomme paa Vær og de øtte forhenværende ſleſvigſke Sogne, ſom ogſaa med Henſyn til Bondearvingens Ret eller rettere ſagt hans Børns Ret til denne Gaard, ſom de i det Mindſte paafaa paa ulovlig Maade er fratagen den. Derfor mener jeg, at det ikke er ligegyldigt, om man maatte komme til en klar Erkjendte af, at der paa Skiftet i 1825 er truffet ſaadanne Foranſtaltninger, ſom paa ingen Maade kunne ſiges at være lovlige, og ſom have havt til Følge, at en Ret er gaaet tabt, ſom den Gang ligefrem tilkom Ole Madsen Jenſen og efter ham hans Børn. Jeg ſkulde derfor tillade mig at henſtille til den høitærede Juſtitsminiſter, hvorvidt han maatte ſinde Anledning til ogſaa at rette ſine Underſøgelſer og Overvejelſer paa dette Punkt, nemlig om Skiftet i 1825 har været lovligt, eller om der har fundet en ſaadan Ubillighed Sted, at Bondearvingen, Ole Madsen Jenſen, eller nu hans Børn ere komne af med deres gode lovlige Ret, ſom de havde efter den da gjældende Lovgivning.

Formanden: I Anledning af den Henſtilling, ſom det ærede Medlem gjorde, ſkylder jeg Thinget den Dplyſning, at Juſtitsminiſteren ved ſine Forretninger i det andet Thing er bleven forhindret i at være længere til Stede her i Thinget.